

Rengøring

- en fornem pædagogisk opgave

Hvis man tør sige, hvad der er rigtigt og forkert, kan det lade sig gøre at holde en høj rengøringsstandard. Også med de dårligst fungerende brugere. Men det kræver mod, gode viljer og ledelse

"Det er ligesom at være i militæret. Hvis man får ordre på et eller andet, så skal man gøre det. Det er jo ikke lige meget, om man gør rent, for overkonstabeln kommer jo og tjekker, om det er gjort." Ordene kommer fra Alex Bæckmann Sørensen. Han er beboer på Socialpsykiatrisk Boforum Brovst. Selvom han ville foretrække en rengøringsdame, som da han boede i egen lejlighed, skal der ikke herske nogen tvivl: Alex ønsker rene linjer om det praktiske.

"Jeg kan rigtig godt lide, at der er rent, men jeg synes, det kan blive uoverskueligt at klare det selv uden at få besked på, hvad der skal gøres. Jeg kan godt nu, fordi jeg skal deltage fælles med dem."

Orden og indretning

SOSU-assistent Jonna Herena Pedersen er ansat i det team, som Alex er chef for. Hun gør sammen med Alex rent en gang om ugen og hjælper også med noget af den orden, som Alex kan have svært ved, fx at overskue bunkerne af tøj. Hun kan se en tydelig forskel på Alex i dag, og da han flyttede ind for halvandet år siden.

"Da der kom orden på det med tøjet og rengøringen, blev han mere interesseret i at indrette sig. Han så en sofa i Bilka, som vi tog med ham ud at købe. Han købte også malerier. Rengøring og orden smitter af på andre ting. Man får ro på og overskud til noget mere."

Jonna er glad for at arbejde et sted, hvor der er fokus på

"Det er ikke værdigt at gå fast i sit eget skidt, og det handler om, at folk ikke selv magter det. Der skal vi som personale træde ind, og som leder skal jeg sende signalet ud i organisationen om: at sådan gør vi her" >

Lene Jensen, leder

"Rengøring er en af de aktiviteter, hvor man virkelig kan se beboerne vokse. De bliver stolte og kan let få ros og anerkendelse. Det har alle brug for. Det smitter jo også af på vores arbejdsliv"
 Jonna Herena Pedersen, assistent, og Bente Jensen Bæk, rengøringsassistent

"Jeg er et ordensmenneske, så det er rart, når de hjælper med at gøre rent. Og når de allerede har planlagt, at det skal gøres en gang om ugen, er det lettere, det er en selvfølge"
 Alex Bæckmann Sørensen, beboer

rengøringen. Hun synes, det er uværdigt at "bo i sit eget skidt og møg", og hun har prøvet at arbejde et sted, hvor tingene var vokset langt over hovedet på folk, med madrester, stoppede toiletter og opsprættede dyner.

"Man føler sig så magtesløs som menneske. Kaos signalerer elendighed, og det påvirker en. Når vi har en vis standard, så giver det tid og overskud til at arbejde med noget andet."

Husets signalværdi

Jonna ville nok ikke kunne genkende sig selv i Alex' konstabel-beskrivelse. Hun mener ikke, at man skal pådutte andre sine normer, men man skal vise vejen.

"Det er jo en knivskarp balancegang. Hvornår er det omsorg, og hvornår er det omsorgssvigt. Vi skal ikke lave et 'rent helvede', men ingen ønsker at bo i skidt og møg. Samtidig er det også noget med, at stedet her

signalerer, at der er orden og tjek på tingene."

Og stedets orden er slående. Der er ikke mange græsstrå, der vender forskert på græsplænen udenfor. Inden døre er der lyst, kunst på væggene af lokale kunstnere, hyggelige stuer, billardrum og nypudsede vinduer hele vejen rundt. Midt i bygningen er der en lille atriumgård med skønne blomster i krukker.

"Vi gør noget ud af at indrette, så her er dejligt at være. Det er respektfulde omgivelser," forklarer leder Lene Jensen.

Ingen ståltoiletter her

Det er hende, der har opfordret os til at skrive om deres arbejde med rengøring.

"Jeg hørte om et sted, hvor de havde ståltoiletter og afløb i gulvene på værelserne, så de kunne spule, når beboerne flyttede. Der tænkte jeg: 'Nej,

sådan er det ikke her hos os, og sådan skal det heller aldrig blive.' Det er ikke værdigt, selvom vi arbejder med de mest vanskelige målgrupper."

Og på Socialpsykiatrisk Boform Brovst er det anderledes. Når folk flytter ind, har de en samtale med deres team, som består af to medarbejdere. Her bliver de præsenteret for stedet og også for, at der en gang om ugen er sat tid af til hjælp til rengøring. Der er også andre skemalagte ting, fx indkøb, madlavning og tøjvask.

"Vi siger ikke, at de skal, men at det er en god ide. Vi er ikke bange for at være normative. De er her jo, fordi der er ting, de har brug for at træne, sådan er det med § 107. De er jo blevet visiteret, fordi de har brug for intensiv støtte til hverdagslivet, så visitationen er normativ. De her mennesker falder langt uden for normen i samfundet," siger Lene Jensen.

Rene toiletter

Når noget er sat på dagsorden og meldt klart ud, og omgivelser og personale signalerer, at det er sådan, normen er, er det lettere for beboerne at passe ind. Det er ikke sådan, at der er hovedrengøring fra dag et, men i små skridt får man mulighed for at arbejde med tingene. Og folk vokser af det.

"De vil gerne vise, at de kan klare ting, og de kommer og beder mig om at se, om de har gjort det godt nok. Og så retter de sig op, når jeg roser deres arbejde," fortæller rengøringsassistent Bente Jensen Bæk.

Hun gør rent i fællesområderne, og en gang om måneden sørger hun for, at beboernes badeværelser får en ekstra omgang. Tilbuddet om, at hun kommer forbi med skurepulver og kalkfjerner en gang om måneden, præsenterede hun på et beboermøde.

"Der var jeg godt nok lidt nervøs for,

hvad de ville sige. Men der var kun en, der ikke ville have det, det kunne han godt klare selv. I dag er han den, der er allermost tilfreds og stolt og viser frem. Han kommer og spørger om rengøringsmidler og vask og sådan," siger Bente. "De vil gerne vise, at de kan, og det er overskueligt at få succes ved at holde et toilet rent."

Bentes relation til beboerne er også anderledes end den, de øvrige medarbejdere har. Mere enkel. Hvor det for at lukke en fra teamet ind er vigtigt, at der på forhånd er etableret en relation, så er det lettere at være deres rengøringsdame.

"Det er lidt luksus at have rengøringsdame, og det er der ikke nogen, der siger nej til. Så ser de jo også, hvordan jeg ligger på knæ og skurer deres toilet, og så lærer de lidt af det. Man kan jo også fornemme, hvis der er en dag, de ikke kan overkomme, at jeg er der for længe, og så laver vi en bare ny aftale."

Rengøring og livskvalitet

For leder Lene Jensen er det vigtigt at pointere, at rengøring også handler om livskvalitet. Mange beboere på Socialpsykiatrisk Boform Brovst har stort set aldrig oplevet glæden ved at bo rent og pænt og at være pæne i tøjet, når de går ud.

"Hvis man fx lugter af gammel sved og har madrester i skægget, så skaber det afstand, folk trækker sig fra dem. Så de kan meget konkret mærke en forøget livskvalitet ved at være rene. Det er da en falliterklæring, hvis vi ikke tilskynder dem til at gøre noget for at få det bedre."

Og der bliver tilskyndet i det daglige. Men tilskyndelsen får hjælp af at blive sat i en fast ramme. Det er formuleret og formidlet til beboerne, hvor meget man fokuserer på rengøring. Det overtager ikke hele ens liv, men har status som arbejdsliv. Det er den slags praktiske ting, man skal træne.

Lederens ledestjerne

"Det er ikke kun et dilemma om selvbestemmelse, det handler også om

mod, at turde have en mening om, hvad der er rigtigt og forkert. De kan ikke gætte sig til det, for ofte har de ikke lært det eller set det i deres voksenliv. Det har betydning for mig, at de bor ordentligt, og det har betydning for dem at have betydning for mig og mine kolleger," forklarer Lene Jensen.

For hende handler modet også om at træde i karakter som leder. Hun taler om at sætte en ledestjerne, under hvilken der vokser alt muligt andet end rengøring men også rengøring.

"Det er jo først og fremmest mig, der synes, at det skal være sådan. Det er det budskab, jeg sender ud i organisationen, og det giver medarbejderne mod til at gøre det, de synes er rigtigt. Vi er selvfølgelig fleksible og buldrer ikke frem med kost og spand. Men vi har det som mål, og rengøring er en fornem pædagogisk opgave, for det kræver både faglige og personlige kompetencer at motivere folk til en højere grad af egenomsorg."

FAKTA

Socialpsykiatrisk Boform Brovst
Stationsvej 12
9460 Brovst

14 beboere og 21 fuldtidsstillinger. Socialpsykiatrisk Boform Brovst er et regionalt § 107-tilbud for svært psykisk syge borgere med svære sideproblemer, fx misbrug, svær social utilpasning og behandlingsdom.

Stedets ydelsesbeskrivelser er til godkendelse i regionen. De vil sammen med beskrivelser af Socialpsykiatrisk Boform Brovsts tilbud om aktiviteter m. m. kunne læses på boformbrovst.rn.dk.